

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Український науково-дослідний інститут естетичної освіти
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»
Всеукраїнська асоціація дизайн-освіти
Спілка дизайнерів України

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ»

23-24 БЕРЕЗНЯ 2017 РОКУ

м. Кривий Ріг

УДК 378.147:7.012 – 051

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Криворізького державного педагогічного університету
Протокол № 10 від 11.05.2017 року.

Актуальні проблеми формування естетичної культури майбутніх дизайнерів
/ Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кривий Ріг, 23-24 березня 2017 р. – Кривий Ріг, 2017. – 160 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми формування естетичної культури майбутніх дизайнерів», яка відбулася у м. Кривий Ріг 23-24 березня 2017 р. В ній розкрито актуальні теоретико-методологічні питання формування естетичної культури майбутніх дизайнерів з точки зору соціокультурних, мистецтвознавчих, психолого-педагогічних аспектів, а також шляхи підвищення ефективності дизайн-освіти в системі дошкільної, шкільної, позашкільної та післядипломної освіти.

УДК 378.147:7.012 – 051

ISBN 978-617-7250-98-1

Криворізький державний педагогічний університет, 2017

Міністерство освіти і науки України

Національна академія педагогічних наук України
Український науково-дослідний інститут естетичної освіти
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»
Всеукраїнська асоціація дизайн-освіти
Спілка дизайнерів України

ПРОГРАМА

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ»

23-24 БЕРЕЗНЯ 2017 РОКУ
м. Кривий Ріг

Шановні колеги!

На кожному етапі розвитку суспільства час висуває до молодого покоління, студентства вищих навчальних закладів певні вимоги, від вирішення яких залежить, якою буде наша держава і суспільство завтра. Тим більше, якщо мова йде про фахівців мистецького, дизайнерського спрямування, які за родом своєї майбутньої діяльності, як ніхто інший, повинні докласти зусиль в перетворенні навколишнього світу на красиве і гармонійне середовище, нести людям високе розуміння мистецтва, використовуючи надбання національної та світової культури.

З переходом суспільства від індустріальної до нової інформаційної епохи, із зростанням передових промислових та нанотехнологій, прискорюються і процеси, що впливають на формування естетичної культури особистості, змінюється їх якісна наповненість і все більше окреслюється їх головна, домінуюча роль в житті будь-якого суспільства. На сьогодні необхідно чітко усвідомлювати, що підготовка майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах – це не просто процес набуття ними суто професійних знань теоретичного і практичного характеру, а формування засобами естетичної культури універсальної особистості, яка вміє спілкуватися з оточуючим її світом, відчуває цінність усього того, що створила природа і людство за довгий час свого існування і має можливість перетворювати все це на користь людям, отримуючи вишуканий, естетичний і гармонійний результат.

Таким чином, в умовах сьогодення зростає значення набуття універсальних, притаманних широкому загалу людей цінностей, які адекватно сприймаються в суспільстві і не протирічать людській природі – цінностей естетичної культури. Тому організація і проведення науково-практичної конференції «Актуальні проблеми формування естетичної культури майбутніх дизайнерів» є доцільним і своєчасним, а подальші впровадження ідей та напрямів наукових пошуків, що обговорюватимуться на цій конференції, є вагомими та перспективними.

У Криворізькому державному педагогічному університеті на базі художньо-графічного відділення факультету мистецтв вже десять років відкрита і функціонує спеціальність «Дизайн», де за ступенем «бакалавр» та освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» студенти мають можливість оволодіти знаннями з фахових дисциплін, підвищувати свій професійний та кваліфікаційний рівень. За цей період на випусковій кафедрі декоративно-прикладного мистецтва та дизайну захищено понад 120 кваліфікаційних проектів та дипломних робіт студентів, що відповідають сучасним вимогам до такого роду робіт. Тож маємо сподівання, що проведення конференції стане додатковим позитивним імпульсом в справі підготовки фахівців дизайнерського спрямування, наповнить її естетичним змістом та можливостями для подальшого самовдосконалення.

*Ректор Криворізького державного педагогічного університету, доктор філософських наук, професор **Шрамко Ярослав Владиславович**.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

- Голова: **Шрамко Я.В.** – доктор філософських наук, професор, ректор Криворізького державного педагогічного університету
- Заступники голови: **Бутенко В.Г.** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, академік Міжнародної академії проблем людини, директор Українського науково-дослідного інституту естетичної освіти
- Антонович Є.А.** – професор, завідувач кафедри етнодизайну і дизайну реклами, заступник директора Інституту дизайну та реклами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, голова Науково-методичної комісії з дизайну МОН України, заступник голови НМК з культури та мистецтва МОН України
- Томашевський В.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри декоративно-прикладного мистецтва та дизайну Криворізького державного педагогічного університету
- Шрамко О.І.** – кандидат філософських наук, доцент, декан факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету
- Члени комітету: **Дороніна Т.О.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Криворізького державного педагогічного університету
- Лаврентьєва О.О.** – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри загальнотехнічних дисциплін Криворізького державного педагогічного університету
- Мельничук С.Г.** – доктор педагогічних наук, професор
- Савченко Л.О.** -- доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Криворізького державного педагогічного університету
- Овчаренко Н.А.** – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування Криворізького державного педагогічного університету

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

23 БЕРЕЗНЯ

- 6.00 – 11.00 – заїзд та реєстрація учасників конференції
- 11.00 – 13.00 – відкриття конференції, пленарне засідання
- 13.00 – 14.00 – обідня перерва
- 14.00 – 15.30 – екскурсія стежками промислового Криворіжжя
- 15.30 – 17.00 – відвідування виставки дипломних робіт студентів кафедри ДПМ та дизайну факультету мистецтв КДПУ (міська Виставкова зала)
- 17.00 – 19.00 – круглий стіл учасників конференції

24 БЕРЕЗНЯ

- 10.00 – 12.00 – секційні засідання конференції
- 12.00 – 13.00 – відкриття виставки навчально-творчих та дипломних робіт студентів спеціальності «Дизайн» кафедри ДПМ та дизайну
- 12.00 – 13.00 – екскурсія до Художнього музею КДПУ
- 14.00 – 15.00 – обідня перерва
- 15.00 – 16.00 – підведення підсумків, закриття конференції
- з 16.00 – від'їзд учасників конференції

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

- 1. Бутенко Володимир Григорович**, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, академік Міжнародної академії проблем людини, директор Українського науково-дослідного інституту естетичної освіти
Емоційна складова естетичної культури особистості: сутність та умови формування
- 2. Антонович Євген Антонович**, професор, завідувач кафедри етнодизайну і дизайну реклами, заступник директора Інституту дизайну та реклами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, голова Науково-методичної комісії з дизайну МОН України, заступник голови НМК з культури та мистецтва МОН України
Етнодизайн: методологія, теорія та методика
- 3. Титаренко Валентина Петрівна**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Естетична культура майбутніх фахівців з дизайну: проблеми та перспективи

- 4. Томашевський Володимир Володимирович**, кандидат, педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри ДПМ та дизайну Криворізького державного педагогічного університету, член НСХУ, член Співки дизайнерів України
Естетична культура як невід’ємна частина професійної підготовки майбутніх дизайнерів
- 5. Дороніна Тетяна Олексіївна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Криворізького державного педагогічного університету
Гендерний складник естетичної культури особистості: теоретико-прикладний аспект
- 6. Левченко Микола Григорович**, кандидат педагогічних наук, доцент. Заслужений працівник культури України, декан факультету культури і мистецтв, професор кафедри культурології Херсонського державного університету
Формування естетичного сприйняття майбутніх дизайнерів у процесі фахової підготовки
- 7. Мироненко Віктор Павлович**, доктор архітектури, професор, декан архітектурного факультету Харківського національного університету будівництва та архітектури
Актуальні проблеми формування естетичної культури майбутніх дизайнерів
- 8. Прищенко Світлана Валеріївна**, доктор наук габіліт. у галузі дизайну, професор кафедри дизайну і візуально-інформаційного середовища Інституту дизайну і реклами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
Соціокультурний аналіз функціональних процесів у рекламі
- 9. Резніченко Микола Іванович**, кандидат педагогічних наук, доцент Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського
Дизайн-освіта в початковій школі України: проблеми і досвід
- 10. Савенко Ігор Васильович**, кандидат, педагогічних наук, доцент кафедри основ виробництва та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, член Співки дизайнерів України
Сучасні тенденції підготовки вчителів технологій до викладання основ дизайну в закладах освіти
- 11. Савченко Лариса Олексіївна**, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і методики професійної освіти Криворізького державного педагогічного університету

Формування полікультурності у майбутніх фахівців вищої школи

12. Удріс Ірина Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Криворізького державного педагогічного університету, член НСХУ, член Співки дизайнерів України

Формування проектно-образного мислення як провідна складова дизайнерської освіти

13. Щербина Володимир Григорович, канд. пед. наук, доцент кафедри декоративно-прикладного мистецтва та дизайну Криворізького державного педагогічного університету, член НСХУ, член Співки дизайнерів України

Проблема розвитку композиційного мислення у системі підготовки майбутніх дизайнерів

засвоєння студентами нових видів художньо-творчої діяльності, які сприяють виробленню авторської позиції проєктанта, що виявляється в мотиваційному підході до процесу дизайн-проєктування.

А. Д. Труфкин, г. Кривой Рог

ВОПРОСЫ ЕДИНСТВА УЧЕБНЫХ И ТВОРЧЕСКИХ ЗАДАЧ В ИЗУЧЕНИИ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЙ ГРАМОТЫ И СОЗДАНИЯ ПОЛНОЦЕННОГО ОБРАЗА

Изобразительное искусство способствует восприятию и пониманию действительности, формирует научные представления о ней, развивает умственные, нравственные и художественные способности. Эти качества достигаются посредством целенаправленного педагогического руководства изобразительной деятельностью студентов и систематического обучения изобразительной грамоте.

Общеизвестно, что художественно-творческий процесс не сводим к действию, но действие составляет неотъемлемую часть творчества, которое обеспечивает создание художественного произведения. Важнейшая роль в этой связи принадлежит технике отображения для любого вида изобразительного искусства. Техника применяемая в том или ином виде изобразительного искусства является основой всякого действия художника, материальной формой образа.

Определяя состояние проблемы единства учебных и творческих задач в процессе изучения изобразительной грамоты, рекомендуют изучать некоторые научные труды по темам смежным с нашей задачей. Беглый анализ литературы и учебных программ способствует пониманию необходимых действий как студента, так и учителя-художника. Всякие учебные задачи сводятся к научению студента овладеть художественными материалами, отображать форму необходимыми выразительными средствами, на основе творческого мышления, накапливая тем самым продуктивно-творческие силы, опыт.

Классифицируя методы обучения изобразительной грамоте, необходимо отметить некоторые важные их аспекты:

- перцептивный аспект – задачи восприятия требующие напряжения воли, посредством слушания, наблюдения, практических действий;
- гностический аспект – задачи самостоятельных размышлений, активного заполнения учебной информации, проблемные задачи, поисковые, эвристические и исследовательские задачи;
- логический аспект – задачи на сравнение, обобщение, управление, абстрагирование, синтез и анализ, систематизации;
- управленческий аспект – задачи учебной работы под руководством учителя, задачи стимулирования и мотивации.

Видимо можно говорить о том, что учебные задачи становятся фундаментом для дальнейшей творческой деятельности ученика, где нет предела поиску полноценного образа и комбинаторики композиционного решения.

Что касается творческих задач, то их можно грубо разделить на два аспекта. Один из них составляет те задачи, которые могут быть решены средствами планомерного использования осознаваемых способов и примеров. Однако в ходе их

решения все же обнаруживается существенный признак функционирования психологического механизма решения творческих задач – проявляется смена доминирующих уровней в процессе решения. Этот процесс выступает для нас критерием – особым, ранее еще никем не использовавшимся критерием отнесения той или иной задачи к категории творческих. Существенным признаком данного аспекта творческих задач является обстоятельство, согласно которому диапазон доминирующих уровней, вовлекающихся в решения задач данного аспекта, не выходит за пределы осознаваемого с разной мерой полноты.

Другой аспект составляют задачи, противоречия которых более глубоки и решения обязательно опосредствуются неосознаваемыми вначале находками. Наблюдается сменность доминирующих уровней в ходе решения, которая свойственна и этим задачам. А также существенный признак данного аспекта творческих задач – обязательная вовлеченность в число доминирующих уровней тех уровней, которые находятся в области неосознаваемого. Отношения между аспектами аналогичны межуровневому: между ними нет резкой грани, оба возникают друг в друге. Поэтому необходимо сравнивать полярные характеристики каждого из них.

Таким образом, способности, образование человека составляют необходимые компоненты творческой работы, но реализуются они лишь при наличии высокого уровня познавательных потребностей. Продуктивная личностная позиция есть необходимым условием успешности решения творческих задач, что важно учитывать в педагогической практике при разработке средств организации мышления и методические условия, обеспечивающие единство учебно-творческих задач на этапах обучения изобразительной грамоты.

О. Ю. Щербаков, м. Кривий Ріг

РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ ДИЗАЙНЕРІВ ДО ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ»

Цілком упевнено можна стверджувати, що глибока обізнаність у будові та принципах руху, пластики людського тіла є необхідною константою для будь-якого професіонала, що спеціалізується на роботі в художній галузі. Це стосується як художника-практика, так і дизайнера практично будь-якого профілю.

Однак, якщо художник найчастіше працює безпосередньо з натурою, то художник-дизайнер часто перебуває в таких умовах, коли необхідно відтворити той чи той об'єкт, зокрема, фігуру людини, з пам'яті або з уяви. Така ситуація здебільшого є складним завданням порівняно з натурним малюванням фігури людини. Це підтверджує той факт, що глибока обізнаність дизайнерів у галузі пластичної анатомії є безперечною необхідністю. Жодні творчі дизайнерські пошуки у вирішенні образу костюму, 3d візуалізації, анімації неможливо уявити без застосування спеціальних знань із пропорційних відношень, конструктивної побудови, пластики людського тіла у статиці або в динаміці.

Зважаючи на сказане вище, необхідно збагачувати класичну систему викладання пластичної анатомії для дизайнерів новими підходами. Так, лекційний матеріал повинен спиратися не тільки на традиційні джерела з пластичної анатомії,